

יט. *שליח צבור בתוך בית הכנסת וקצתם בעזרה (נח) אינם מצטרפים: **יט.** *שליח צבור בתוך בית הכנסת מצטרפין, אף על פי שהיא גבוהה עשרה ורחבה ארבעה ויש לה מחצות גבוהות עשרה, מפני שהיא בטלה לגבי בית הכנסת. ויש מי שכתב *דהני מלי בשאין המחצות מגיעות להקרת הגג: כ. והיו עשרה במקום אחד ואומרים קדיש וקדשה, אפילו מי (ט) שאינו עמהם (סא) יכול (טו) לענות. (סב) *ויש אומרים שצריך (סג) שלא יהא מפסיק (סד) טנוף או (טז) עבודת כוכבים: כא. *לעיר שאין בה אלא עשרה ואחד מהם רוצה לצאת בימים הנוראים, מחיבין אותו לשאור או להשפיר אחר (סז) במקומו. ואם הם (טז) אחד עשר ורוצים לצאת שנים ישפירו שניהם אחד בשתפות במקומם וישניהם יפרעו בשנה. ואם אחד עני ואחד עשיר, פורעים (סח) חצייו לפי (טז) קומן וחצייו לפי נפשות. *ושכר התנן (סח) על היוצאים כעל הנשארים. הגה ואין חילוק בין אם רוצה לילך זמן ארוך

1 טור וכתב יוסף בשם רש"י, 1 רמב"ן ורמב"ם, 2 רמב"ם אבות ורמב"ם, 3 רמב"ם סוף סימן רפב, 4 טור ורמב"ם, 5 שם בפסחים, 6 רמב"ם אבות בשם הרמב"ם, 7 ויכנס רב אהרן וכן כתב בארוכות חיים, 8 תנאים מילוני פרק יא מהלכות תפלה שם פסק רמב"ם, 9 שם נעשו האחרונה ולזה הסכים בית יוסף.

שערי תשובה

להם שניהם, הרי לה פסוקה שני דרך מלון דמצטרף, וכל שכן הוא בין דאי אפשר בשום פנים להיות יחד, וכל וחמור הוא מדין דלעיל לסמן על הפוסקים, שלא תבטלו ארבעים יום מלפני קדיש וקדשה, עין שם: *עבודת כוכבים, עין באר היטב ובמקומו בקרה כתב שבגבי דור חולק וכתב וז"ל, עובר כוכבים ואין חילוק בין איש לאשה, עין שם:

בהנהגות מיומני נראה ששעות סופר הוא הבנה פורעין בשנה, שכל אחד מהם להעמיד איש במקומו, ואם אין דרים בשבוע אלא שמונה או שוכרין שנים ופורעים חצייו לפי קומן וחצייו לפי נפשות, פי העניינים יכולים ללכת לעיר הסמוכה והעשירים אינם יכולים להגיע ביתם וירכושם, קמן אברהם, עין שם. כתב מהר"ל

באר הגולה

יט. *שליח צבור בתוך בית הכנסת וקצתם בעזרה (נח) אינם מצטרפים: **יט.** *שליח צבור בתוך בית הכנסת מצטרפין, עין בבאר הגולה שכתב דמש לכתות כל הראיות שהובא בבית יוסף בשם הרשב"א לזה. ומכל מקום נראה לי שאפילו לפי דעת הגר"א, אין להחמיר לכתחלה רק לענין צורף, אבל לענין תפלה בצבור לענין השמש שעומד שם מש להקל, וכלאו הכי דעת הרמב"ם להקל לענין זה אפילו בתוך שלפנים מן הבית, וכמו שהבאתי במשנה ברורה בסעיף קטן גה, עין שם: *דהני מלי וכו'. ולא סבירא לה דבטל לגבי בית הכנסת על פן הוי בשני בתיים בפני עצמן כי זו גריעה משליח צבור בקטנה וצבור בגדולה המבאר בסעיף יז דמצטרפין, דהתם הקטנה פרוץ במלואה, מה שאין כן בזה. ולפי דעתם הוא הדין אם אחר שאינו שליח צבור הוא בתוך התבה גם כן דינו הכי, בין שפלתו אין עשרה וכדמכח בבית יוסף, אף אם השליח צבור הוא בתוך התבה הוא גריעה יותר, דאפילו אם יש עשרה בלחל למטה גם כן לא יוכל להוציאן די תוכתן בקדיש וקדשה, בין שאין מנין במקום שהוא עומד שם, וכמו שהבאר בפרי מגדים והשתקטו במשנה ברורה סעיף קטן נו: כ. *ויש אומרים שצריך שלא יהא מפסיק טנוף. נראה לי דמי רגלים לכלי עומד אינו מפסיק בזה, ורק צריך להרחיק ממנו כדין הרקתה: כא. *עיר שאין בה וכו' מחיבין, נראה לי, אם הגדול מקדמת דנא לילך לעיר הסמוכה שיש שם קברו גדול והתפלה היא כרב שם, ונעשו ורוצים תשעה לשבר שליח צבור שלא יצטרכו לילך להעיר, והעשירי מקאן בזה, אין יכולין לבטל דעתם, ומלשון המקריב פרק קמא דקבא בתרא יש להחביא ראיה לזה: *ושכר התנן. לכאורה קאי זה דוקא על מה שלמעלה שחיו אחד עשר, וכן כתב בספר עבודת היום דאורי שצאנו באופן שצריך לשבר אחר במקום זה, שנשארו פחות מעשרה, אבל אם השאיר מנין אחריו אין צורך לתת שבר השליח צבור, ודין שהוא מתר להיות שלא בביתו בזמן הזה, והשליח צבור הוא רק על גבי נוראים, לפי דין, אבל אם כן יקשה מאד, למה כתב המתברר על היוצאים כעל הנשארים, לא יהיו דרכים לתן אלו השנים שאינם בביתם רק כפי חשבון אחד, דאף שאם היו שניהם בביתם היה מתחלק שבר התנן על אחד עשר אנשים, מכל מקום עתה שאיננו בביתו ואיננו נהנה מהתנן כלל, רק מפני שנשתעבד להמנין, אינו צריך להשלים יותר מקפי חשבון שניה משל על מנין. אם לא שנאמר דלא דוקא קאמר השלחן ערוך על היוצאים כעל הנשארים, ולא בא רק לומר שאף שאיננו בביתו אינו יכול לטטר עצמו, ואולי דלא בספר עבודת היום, אלא שיקבר המתברר דאפילו אם השאיר מנין בביתו מתקב גם כן לתן שכר התנן, דהוא מקלל צרכי העיר, דמאי דבית התנן או מקנה המבאר בחשן משפט סימן קסג סוף סעיף ג בהג"ה. אחר כך מצאתי בתשובת מהר"ל דמשמע בעבודת היום, וצריך עיון:

סז. אחד עשר ורוצים. והוא הדין שנים עשר (סז) ורוצים שלשה לצאת, או שלשה עשר ורוצים ארבעה לצאת, צריכים כלם לשכר אחד בשתפות: **סח.** חצייו וכו'. האחרונים (סז) כתבו דשעות סופר הוא, דבנה פורעין שניהם בשנה, שכל אחד מתחב להעמיד איש במקומו, שמתחלה היה מנין שלם ואין ראשי המנין. והא דנותנין חצייו לפי פמון, הינו, כשאין דרים בשבוע אלא שמונה, דצריכין לשכר שנים, דאז מילא גם לפי פמון, כי העניינים יכולין ללכת לעיר הסמוכה, והעשירים אינם יכולים להגיע ביתם וירכושם: **סח.** על תיצאיהם. מי (סח) שאינו

שער הצינן

יח. (נח) לבטל: (ס) עין בבאר הגולה: (סא) פיר מגדים: כ. (סב) מתקנסות (וסף לו ע"ה): (סג) תוספות (שם), ומה שכתבתי אם אינו בקי, מבאר לקמן בסימן קכד: (סד) לבדשי שדר: (סה) מוכח משגן אברהם בסימן עט סעיף קטן ג: (סז) פשוט: (סז) לבדשי ואליה רבה ופיר מגדים ודרך חיים: כא. (סח) בית יוסף: (סח) אליה רבה: (ט) נקנסת תהיה וקמן אברהם: (טא) מהר"ל:

לוח עמוד הידוע: יום ד י חשון תשסג. יום ה טו תשרי תשסג. יום ו כ אלול תשסב. שוביב כז אב תשעז. יום א ג אב תשסב.